Vsebinsko poročilo za leto 2025

LUTRA, Inštitut za ohranjanje naravne dediščine

Ker se je v letu 2025 zaključeval projekt LIFE BOBER, je bilo največ dejavnosti Inštituta Lutra v tem letu povezanih z bobrom: boljše razumevanje bobra in njegovega pomena za sladkovodne ekosisteme ter praktičnih možnosti sobivanja. Večino evidentiranih dogodkov in terenskega svetovanja smo izvedli v okviru projekta LIFE BEAVER, nekaj pa še tudi po projektu (npr. sodelovanje s CTK v projektu občanske znanosti in sodelovanje na razstavi na Krakovskem nasipu v Ljubljani). V projektu pridobljeno znanje smo širili s predavanji, delavnicami, vodenimi sprehodi, razstavami in javnimi predstavitvami. Ob tem smo svetovali prebivalcem, kmetom, vodarjem, ustanovam in drugim deležnikom v konkretnih primerih konfliktov z bobrom na terenu.

Pregled dejavnosti

Področje	Zabeleženi podatki za leto 2025
Javni dogodki in predstavitve	27 zapisov za predavanja, delavnice, vodene sprehode, stojnice in druge javne predstavitve.
Udeležba na dogodkih	24 dogodkov je skupaj obiskalo 1.073 udeležencev. Dve stojnici imata oceno po 100 obiskovalcev; za Festival Lent števila ne navajamo.
Razstava Bober	9 postavitev. Skupno ocenjeno 4.374 obiskovalcev.
Svetovanje in terensko delo	23 zabeleženih svetovanj, ogledov in drugih ukrepov (BOBROBRAN)na terenu.

Izobraževanje in vključevanje javnosti

V različnih krajih smo predstavljali bobra kot ekološkega inženirja ter govorili o njegovi vlogi v sladkovodnih ekosistemih in v boju proti podnebnim spremembam ter o načinih, kako zmanjšati nesporazume in vrednotiti škodo pri sobivanju. Program je zajel splošno javnost, predšolske in osnovnošolske otroke, dijake, študente ter lokalna društva in druge skupine. Med dejavnostmi so bila predavanja v Ljutomeru, Jarenini, Lenartu, Pesnici, Mariboru, Razkrižju, Cvetkovcih in Ljubljani, delavnice v šolah ter vodeni sprehodi na območjih ob Muri in v krajih, kjer živi bober.

Projekt smo predstavljali tudi na javnih prireditvah in v Vidrinem centru AQUALUTRA. Med drugim smo priredili dan odprtih vrat in Bobrarije v centru Aqualutra, naravoslovni sprehod ob Muri, stojnice na Bazarju semen v Lenartu, Paradi učenja v Gornji Radgoni, Bobrovem bicikliranju v Rogaški Slatini in Festivalu Lent v Mariboru. Število udeležencev ni bilo zabeleženo pri vseh dejavnostih, zato podatke o dosegu navajamo ločeno od ocen obiska.

Potujoča razstava Bober

Razstavo Bober smo v letu 2025 postavili na devetih lokacijah: v Ljutomeru, Jarenini, Lenartu, Pesnici, na Razkrižju, v Mariboru, v centru Aqualutra, v Bobrovem centru v Nimnem in na Visoki šoli Grm v Novem mestu. Razstava je več mesecev krožila med knjižnicami, izobraževalnimi ustanovami, občinskimi prostori in turističnimi točkami. Skupen obisk za devet postavitev razstave ocenjujemo na 4.374 obiskovalcev.

Svetovanje in delo na terenu

V letu 2025 smo zabeležili 23 svetovanj, skupnih ogledov in drugih ukrepov na terenu. Obravnavali smo vprašanja o zaščiti dreves in brežin, bobrovih jezovih, poplavljanju njiv in gozdnih površin ter primernih postopkih v posameznih primerih. Pri tem smo sodelovali s posamezniki, občinami, Zavodom Republike Slovenije za varstvo narave, Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije, Krajinskim parkom Goričko in drugimi organizacijami. Terensko svetovanje je omogočalo, da so se možnosti ukrepanja presojale glede na razmere na posamezni lokaciji.

Sodelovanje in vključevanje v odločevalske procese

Marca smo pripravili pripombe k predlogu Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (ZSROVE-1). Udeležili smo se tudi delavnice CNVOS o zakonitem in transparentnem lobiranju. S tem smo krepili poznavanje postopkov, ki so pomembni za vključevanje nevladnih organizacij v javne politike.

Junija sta se predstavnici Inštituta Lutra udeležili prvega foruma deležnikov in ženskega foruma za trajnostni turizem v porečju Save, ki sta ga organizirala Mednarodna komisija za Savski bazen in Ministrstvo za naravne vire in prostor. Na delavnicah sta predstavili pomen ohranjanja prosto tekoče Save in njenega ekosistema za razvoj regije, trajnostni turizem, blaženje suš in poplav ter kakovost pitne vode. Dogodek je poudaril tudi vključevanje žensk v oblikovanje razvojne vizije za porečje Save. Kot stranski udeleženec v postopku Inštitut LUTRA nadaljuje z vključevanjem v proces pridobivanja gradbenega dovoljenja za HE Morkice po integralnem postopku in prevlado javnega interesa energetike nad ohranjanjem narave; v celotnem postopku branimo interese narave, saj bi realizacija načrta za HE Mokrice ogrozila številne rečne vrste živali in trajno prizadela območje Natura 2000 na sotočju Save in Krke. Sodelovali smo tudi pri prizadevanjih za zavarovanja sotočja Save Bohinjke in Save Dolinke.

Javna prepoznavnost in priznanje

O bobru, sobivanju z njim, dejavnostih v Aqualutri in naravovarstvenih vprašanjih so v letu 2025 poročali spletni in radijski mediji. V evidenci so objave in prispevki Sobotainfo, Svet24, Bakos, Maribor24, Ovtar24 in RTV Slovenija – MMR, pa tudi prispevki na gov.si, Megafonu in Zeleni Sloveniji. Medijski prispevki so javnosti približali terenske zgodbe, izobraževalne dogodke, vlogo bobra in pomen ohranjanja narave.

Načrti za naprej

V okviru Javnega razpisa za razvoj in profesionalizacijo nevladnih organizacij in prostovoljstva 2025 smo uspešno prijavili projekt SKUPAJ ZA REKE, v katerem še s tremi partnerji združeni v konzorcij, naslavljamo problematiko nedoseganja globalnih in nacionalnih ciljev na področju varstva in upravljanja voda ter ohranjanja biodiverzitete in premajhno usposobljenost in šibko povezanost nevladnih organizacij ter civilnih iniciativ, ki delujemo na tem področju. Začetek izvajanja projekta je 1. februar 2026.